

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibliu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiin, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapeșta etc. etc.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiează.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Bosnia și Erțegovina.

Biroul telegrafic ne aduce de la Viena, din 15 Septemvre n., o telegramă, în care forțe pe scurt se spune că în 14 l. c. trupele noastre au în ceput operațiunile la Sava. De buna samă aici nu pôte fi vorba decât de trupele de la corpul 3 și 4 (Szapáry) a căror problemă va fi a suprime insurecțiunea din Bosnia răsăritenă.

Când vor puté deslega corpurile aceste problema lor și când corpul 5 a sa în Bosnia apusană, nu se pôte sci, din cauză, că nici astăzi nu se pot aprețui puterile insurgenților, cari le stau în față. Destul atăta, că până când aceste două aripi a le armatei II nu vor inainta ca să fie într'o linie cu centrul, de operațiuni în părțile de mēdă-đi de la Seraievo mai că nu pôte fi nici vorbă.

Intr'aceea insurgenții sânt forțe cutezători tocmai în ținuturile, unde au să opereze corpurile 3, 4 și 5. În Bosnia răsăritenă ei stau pe țermul drept al Savei, amenințând a călca teritoriu austro-unguresc. În Bosnia apusană au trecut pe teritoriu austro-unguresc pe la Zabliac și Malievaț, între cari afară de mahomedani erau și tolici și inarmați cu arme de tot feiul. În cercul Sluinului, după spusa unui oficer pensiunat, insurgenții au aprins cinci până în șase sate. Locuitorii au fugit parte la Carlstadt, parte la Sluin, cu ce a putut duce cu dēnșii.

Despre luptele dela Bihaci, unde armata noastră a indurat mari perderi, „Deutsche Zeitung” publică un raport interesant, care se reproduce aici în aprópe întreg cuprinsul său.

Gen. Zach a avut la dispozițiune înaintea fortăreței Bihaci 6000 feciori cu patru tunuri de munte și patru alte tunuri mari. Gen. Zach a avut însă poruncă espresă a nu pune în aplicare aceste patru tunuri mari, dorind a cruța orașul și întăriturile, pentru ca după cucerirea lor trupele noastre să aibă orecare adăpost. De facto bateria noastră n'a descărcat nici măcar unul din tunurile mari cât a ținut lupta, și fiindcă glónțele tunurilor de munte nu ajungeau până în oraș, insurgenții au putut să facă în lăuntru mișcări după plac, fără să fie împedecați cătuși mai puțin. În consiliul de rēșboiu, în care s'a fost făcut dispozițiunile pentru atac, nu s'a luat în nici o considerare puțința unei retrageri fără voie a trupelor noastre. Comanda s'a înșelat adecă cu desēvârșire în ce privesce forțele dușmanului. Acesta precumpenia la număr și se poruncise a nu aplica tunurile grele, cu tóte aceste bravura trupelor noastre ar fi isbutit, dacă — nu ar fi fost așa de simțită lipsa de munițiune atât ce privesce puscile cât și bateria de munte. Aripa noastră dréptă cucerise două pozițiuni puternice, când insurgenții băgară de samă, că focul întreținut de ai noștri începe a se domoli — lipsind munițiunea. În grabă și cu hotărâre dau insurgenții năvală și ai noștri — neavēnd cu ce împușca — au trebuit să se retragă din po-

sițiunile puternice, abia ocupate cu siróie de sânge. Insurgentii, provățuți escelent, năpădiră ca un ic între aripa stângă și centrul nostru. Aripa noastră stângă era izolată, centrul nostru era atacat de la spate și numai bravul regiment Jellacsics a fost, care a făcut posibilă retragerea preste tot. Împrăștiatele roiri de pușcași s'a strēns laolaltă dând năvală și cu chipul acesta s'a pus vrășmașului o stavilă până să resufle ai noștri cât de cât. Inșă enorme erau și perderile acestui regiment. Colonelul Le Gay era greu rănit — și intrăceea și muri. Vice-colonelul, cei mai mulți căpitani și oficeri cădură sau remaseră răniți și chiar în cursul luptei s'a trimis un major de vēnetori, care să ia asuprăsi comanda regimentului. Preste tot perderile au fost 800 ómeni, între cari 22 oficeri.

Întreg trenul nostru era în mâ-nile inamicului, acesta însă nu la putut duce cu sine, pentrucă cocierii fugiseră cu caii și așa în cele din urmă l'am găsit nevătămat. Mulți dintre soldații de sanitate fură masacrați, pentru că bieții ómeni erau desarmați, avēnd numai câte un cuțit nătâng de fașine. Este neapărat de lipsă a se vedé și ei cu revolvere. O scenă forțe sfășietóre de inimă s'a întemplat în decursul retragerii. Cinci oficeri și circa douăzeci de ómeni greu răniți a trebuit părăsiți fără de milă. Unii dintre dēnșii se rugară a le da ai noștri lovitura de mórte. Inșă n'a folosit nimica. Fiecare era cu sine ocupat de ajuns. Nenorocii au remas acolo și toți se masacrară de insurgenții, cari ne alungaseră până la Zavalie, sub zidurile castelului. Chiar și transportul de răniți, care eri, două đile după bătălie, mergea de aici la Otoțaț, a fost atacat de un roiu de insurgenți pe teritoriu austro-unguresc; dară cele două companii de escortă au fost destul de tari spre al apăra. Eu aprețuiesc numărul insurgenților dela Bihaci la 12,000 și este întrebarea, dacă brigada Rheinländer, care vine într'ajutoriu va fi de ajuns de ai înfrânge. Cetatea Bihaciului se pôte lua ușor cu artilerie grea, cu atât mai cu greu înălțimile (Intr'aceea se dice, că a sosit la Bihaci și a treia brigadă. Red.) Insurgentii au fost forțe bine conduși și inarmați. Ei avură tunuri mari ghintuite, cari aruncau bombe la 6000 pași și puști forțe bune, între cari, judecând după glónțe, sânt de sistema Vetterli. Șanțurile celor două pozițiuni luate erau în tótă regula și de model.

Colonelii Pușcar, comandantul reg. Coronini Nr. 6 și Ferric, comandantul reg. Ielacici Nr. 69, se concediară pe lângă competențe de așteptare.

Cetim în „P. L.”:

Un funcționar dela telegraf scrie din Dervent la „Tavirda-Közlöny” între altele: De când am plecat dela Budapeșta și am sosit aici n'am mai căpētat nici un crucer. Competințele noastre sânt asignate la cartirul general și nu scim când vom mai căpēta ceva. Telegramele ce le primim

în fie-care đi de regulă le și espedăm. Nu este acesta un lucru adevērat patriarhal? Directorul nostru însuși ni-a đis să facem așa. Rēșboiul tot rēșboiu și în Bosnia și în adevēr tóte merg preste olaltă. Când durmim durmim pururea îmbrăcați. În vestiminte civile nu putem umbla, căci numai decât ne înhață patrola. Căldura e de nesuferit.

„Fremdenblatt” comunică dela correspondentul său următorul raport din Dobo, care revarsă lumină asupra retragerii divisiunii lui Szapáry la Dobo. Iată raportul:

„De pe țermul drept al Bosnei la Dobo, 7 Septemvre.

Îndată după trecerea la Șamaț am avut timp rēu, întocma ca la începutul ocupațiunei. Divisiunea (Szapáry), ce inainta spre Gradaciaț fu provocată de o deputațiune din partea caimacamului de acolo, să mērgă cât mai în grabă, pentrucă el și ceilalți funcționari sânt amenințați de locuitorii resculati în localitate. Întrând în cetate avangarda trupelor noastre a fost atacată. Soldații noștri nu s'au socotit mult, ci au aprins cele dintăiu case, cu care ocaziune 80 de persóne au fost, parte mistuite de foc, parte împușcate. Lecțiunea acesta a avut efect; corpul ș'a continuat fără nici o resistență drumul spre Tuzla.

În 7 August loc. sup. dela husari, principele Eszterházy, a dat, la hanul Pirkovaț, de un turc, suspect după manierele sale. Prins, îndată fu și întrebat, dacă sânt insurgenți la Tuzla. Din spusele spionilor se scia, că în Tuzla se află 300 insurgenți; nu se scia însă ce putere armată este în împregiurul Tuzlei. Spionul se jura că în tot împregiurul Tuzlei nu se află nici un insurgent. Szapáry a dat ordin a duce pe spion cu trupa și la cea dintăiu pușcătură a'i face sfērșitul. „Dle” đise Turcul, me invoiesc cu dispozițiunea D-tale, dară să nu mi se facă nimica pentru o împușcătură singurată, pentrucă în Bosnia sânt mulți tēlhari și ómeni de nimica!”

Corpul n'a înaintat 100 pași, când furăm întempanați cu foc din puscii și tunuri. Numai decât ne-am format în pozițiune de luptă. Inimicul ocupase înălțimile din giurul Tuzlei, care este situată ca într'o căldare, după cum se vede, în număr de mai multe mii de ómeni, și o baterie era așezată acolo, care opera cu multă precisiune. Din partea noastră nu s'a putut întrebuița mai mult de patru bataliōne de infanterie și o baterie. Un batalion și jumătate remăsese să acopere trenul și altă jumătate de batalion forma ariergarda. Lupta a ținut de la 11 până noptea la 8½ óre. Carēle și tunurile au trebuit să le împingă soldații pe deal în sus. La 9 óre s'a sfātuit ce este de făcut în điuva următoare și s'a hotărît a relua lupta, cu tóte că nu avuserăm nici un succes de înregistrat și inimicul părea că se tot sporesce. În 8 August diminēta vice-colonelul Morocutti a încercat a da ocol inamicului, pe când căpitănul Matzke avé să cuprindă aripa dréptă a inamicului. În centru a ținut lupta nehotărîtă până la 4 óre. Atunci colóna noastră, cu misiunea de

a da ocol inamicului, se vede de odată atacată în cōsta stângă și în spate. Insurgentii au esecutat aceeași manevră, și, cunoscuți bine cu terenul, le-a și succés. Ai noștri s'au apărat până a înnoptat și au respins pe insurgenți în pozițiunile de mai nainte, Cu tóte aceste, fiind lipsa de proviant forțe simțită și nefiind cu puțință de a merge mai departe cu un tren lung cum era al nostru, s'a hotărît retragerea. În nóptea de la 8 spre 9 s'a și început retragerea spre Dobosnița. Pe la amēđi, atacați de inamicul ce ne urmărea, ne-am luptat până la 8 sēra și am avut perderi mari. Trupele s'au retras nóptea până la Gracianița. Așa a mers trēba, între lupte continue, a căror liste de perderi s'au și publicat, până la Dobo, unde a sosit divisiunea în 11. Multele carē cu răniții, precum și furgónele cele grele au fost trecute pe poduri umblătóre preste Bosna, pe când majorul Ialussig a făcut în două đeci de óre un pod stătătoriu. Fiind că lipsea materialul a trebuit să se strice case. Corpul de căpetenie a trecut în 10 inainte de amēđi, pe când cartirul general a remas pe țermul drept al Bosnei....“

Revista politică.

Evenemintele din Bosnia și Erțegovina reflectēză puternic asupra afacerilor politice interne. Pentru ministeriul unguresc cresc dificultățile gigantic pe fie-care đi. Ómeni să fie purtătorii portfoiurilor pentru ca să le pótă învinge. Una din dificultățile mai nōue este clădirea unui drum de fer strategic: Sisec-Nov. Ministrul de comunicațiune Péchy nu consimte cu clădirea din cestiune până nu va avé consimsēmēntul parlamentului unguresc. Organul oficios din Budapeșta prevede un conflict între Viena și Ungaria, din cauză, că acestă din urmă nu pôte trece preste legile sale.

Péchy încă n'a însinuat dimisiunea sa. Se pôte că așteptă a se resolve cestiunea acesta în consiliile ministeriale ce se vor ținé în đilele cele mai de aprópe sub presiunea împēratului la Viena, după ce se va întórce min. pres. Tisza dela băi. De altmintea nici Péchy, nici altul din ministri nu vor dimisiuna așa în grabă, pentrucă bine este a fi și ministru. Dificultățile de care vorbirăm se vor delătura de sinele, după ce magiarii se vor convinge, că ocupațiunea, darea de carē de recușițiune și în fine și drumul de fer strategic nu atērnă numai dela ei.

În presa din Budapeșta s'a ivit o nōuă spăimă. Acestă este spaima de o alianță austro-ruso-montenegro-serbescă. Anđrássy este calificat de anteluptătoriu politică rusesci, care voiesce, ca în timpul cel mai scurt se nimicēșcă cu totul imperiul otoman.

Ce este adevēr din temerile presei magiare încă nu se pôte sci; se asigură inșe, că o convențiune militară esistă între Rusia și Serbia și că cēstă din urmă a și căpătat subsidiile corespuđetóre în bani. Asemenea sciri sânt și despre Muntenegru.

Diarele ruseci se silesc a lini-sci pe magiari din resputeri. Atacurile îndreptate asupra Austro-Ungariei, cari se tipăresc în toate zilele în foile ruseci sunt destule semne că alta este ce voiesc Rusia: ași reinnoi influința sa în orient, redusă în câtva prin tratatul din Berlin.

Colonii italiene.

Acum când este, ca România să vină în posesiunea Dobrogei va interesa pe cetitori să scie ce se petrece afară de cercurile diplomatice, privitor la sôrtea viitoare a Dobrogei. Cu alta ocaziune am vădut, că în presa din România s'a desbătut cestiunea colonisării Dobrogei avându-se în vedere Români din Austro-Ungaria. „Românul“ dela 26 August publică o epistolă a dlui Marcu Antoniu Canini, care tratăză foarte de aprôpe cestiunea colonisării Dobrogei cu Italiani.

Iată ce se dice în acea epistolă:

D-le Redactor al „Românului,“! Am vădut cu plăcere, că presa română a început să trateze cestiunea foarte importantă a colonisării italiene în țera românească. „Românul“ a exprimat o opiniune favorabilă acestei idei. „Reforma“ și „Dunărea“ au anunțat, că acesta este scopul principal al sosirii mele în București.

Unicuique suum. Cel dintăiu Român, care a vorbit despre acest argument, a fost onorabilul deputat și vechiu amic al meu d. Vasile Maniu, la 1857, în Disertațiunea istorico-critică asupra originelor române. Și într'o altă carte publicată la 1869 (Misiunea occidentului latin în orientul Europei, pag. 92), d. Maniu dice prea bine: „Facă consăngeni nostri apuseni, ca eroica sentinelă a latinismului (România) să primăscă întâriri nouă, prin o nouă plantațiune pe linia Danubiului până în Marea neagră.“ Însuși d. Maniu, d. Misail și d. Hajdău au desvoltat de multe ori aceeași idee în Columna lui Traian.

Acesta era unul dintre scopurile ceși propunea societatea italo-română, pe care eu m'am încercat a o înființa în 1862 și căreia îi dede-seră numele lor ômeni însemnați, ca Mamiani, Fiorelli, Pessina, și alții. Societatea nu s'a putut stabili atunci, din nisce cause ce ar fi prea lung a le espune aici.

Când, în luna lui Ianuarie 1877, am venit iară, după o absență de mai mulți ani, în țera românească, ca să iau înțelegere cu patrioții români cei mai însemnați, despre aducerea colonistilor italieni, idea mea a fost aprobată de ômeni politici din toate partidele, printre care erau d. I. Brătianu și d. Cogălniceanu, ca și d. B. Boerescu și d. Cantacuzino. Dar atunci împregiurările politice au împedecat realizarea proiectului meu. Acum din potrivă împregiurările sunt favorabile, și vor fi și mai mult când Dobrogea va forma o parte integrantă a României.

Din timpurile cele mai depărtate, două sau mai multe elemente au fost amestecate în Dobrogea. În timpul imperatorului August, era elementul getic și sarmatic. Pe urmă, elementul român a succedat celui getic. Poetul Ovidiu, care a fost esilat în Dobrogea, dice: „didici getice sarmaticeque loqui,“ am învățat să vorbesc limba getică și cea sarmatică. De acum înainte elementul latin caută să predomină acolo. Pentru scopul acesta o colonizare italiană în părțile sănătoase ale Dobrogei și lângă Marea neagră va fi foarte folositoare.

Eu am declarat atunci, și acum iar declar, că Italianii vor veni în România nu ca simpli lucrători, dar ca adevărați coloni. Trebuie să găscă aici aceleași condiții pe care le ofere America meridională, unde au emigrat de câți-va ani încôce mii și mii de Italiani. Trebuie adevărat să devie proprie-

tarii pământului ce vor munci, și într'un timp scurt cetățeni români. Atunci, ei vor iubi această țera ca o nouă patrie, și o vor servi cu brațele și munca lor, și, dacă va fi de trebuință, și cu armele, ca și ceilalți Români.

În toate porturile Americii meridionale spaniole, Genovesii sunt pre numeroși, comercianți mari și mici. Afară de acesta, de câți-va ani, emigrăză acolo cel puțin 50,000 de Italiani pe fie-care an, mai cu samă țărani. Causale acestei fapte pre grave sunt deosebite și triste: nu e loc aici de a le cerceta. Guvernul italian doresce, dar nu pôte opri acea emigrațiune, care sărăcesce țera. În anii din urmă, mulți dintre emigranții în America, înșelați de aginții de emigrațiune, au perit în țeri depărtate, sau după puțin timp s'au întors acasă mai nenorociți decât plecaseră. Italianii sunt mai cu samă numeroși în Republica Argentina, unde au înființat nisce colonii foarte înflorite, despre care vorbesce un englez. d. Murray, în cartea sa asupra acelei republice.

Emigranții italieni, în loc de a se duce preste Ocean, e mai bine să se așede lângă Dunăre și pe țărmurile mării negre, să se amestece cu Români și să devie cu totul Români.

Acastă cestiune trebuie să fie adenc cercetată și matur studiată. Cum d-văstră ați făcut un apel pentru acesta la presa română, eu am făcut la presa italiană.

Cu acelaș scop, ca cestiunea să fie bine studiată și lămurită, și să se pregătăscă o soluțiune folositoare pentru România și pentru Italia, eu am de gând să înființez în București un comitet compus de Români și de Italiani. Am și scris la câți-va ômeni însemnați din Italia și la Societatea pentru protejerea emigrațiunei, ca să formeze asemenea comitete în Roma și în alte orașe italiene.

Așa dar să fie bine-cuvântată a treia plantațiune — voiu întrebuiința vorba d-lui Maniu — a ginte latine în țera românească!

Constituțiunea opresce colonizarea cu ginți străine. Dar Italianii nu sunt o ginte străină în România.

Cea dintăiu plantațiune a fost în timpul lui Traian și în timpurile posterioare, și a aședat latinismul în Dacia cea vechie astfel în cât el nu s'a putut stărpi niciodată. Mult s'a vorbit de nisce sofști Germani contra latinismului Românilor, pe care ei îi consideră ca o amestecătură eterogenă de elemente deosebite. Pentru apărarea latinismului Românilor, eu voi aduce același argument, pe care în cartea mea *Vingt ans d'exil* l'am adus pentru apărarea elenismului Grecilor de astăzi, tot contra unor sofști Germani.

„Când admiră cineva o plantă frumôsă cu frunze elegante și acoperite de puf, cu flori colorate și mirositoare, nu îi pasă nici de cum de a sci ce fel de pământ a hrănit acea plantă, acele flori. Pôte grădinarul a amestecat băligarului cu argil și năsip, ca se ajute acel cap de operă al naturei ca să se desvôlte. Este asemenea nefolositor de a cerceta care au fost elementele omenesci ce o mulțime de cause au adus pe pământul românesc. Tôte au fost amestecate, unificate și au format nêmul român de ginte latină. Cine tăgăduesce acesta, tăgăduesce lumina sôrelui. Germinele latin bun și puternic și-a însușit toate cele-lalte elemente, lea dat o viață nouă, precum trandafirul, iasomia, camelia își însușesc împreună cu razele sôrelui argilul, năsipul și chiar băligarul ce bunul grădinar a amestecat. Tot așa s'a întemplat și în alte țeri.

A două plantațiune latină pe pământul românesc, mai mică decât cea dintăiu, s'a făcut în evul de mijloc, când Genovesii își avéu colonii la Calafat, la Giurgiu, la Galați, și tratate

cu micile republice care existau în țera românească.

Multe familie italiene s'au aședat atunci în România. Ômeni așa de însemnați, precum este dincôce de Milcov d. C. A. Rosetti, și precum a fost dincolo d. C. Negri, sunt o probă învederată că și acel element a fost bun și puternic, a fost folositor nêmului român.

Dorim să vedem în timpurile noastre a treia plantațiune latină în România. Italia nu pôte să se mângăie de pierderea atâtor fii ai sôii, care se duc peste Ocean și nu mai sunt folositori țerii lor natale, fiind-că acesta n'are nici un interes comun cu acele țeri așa de depărtate. Dar Italianii care vor veni în România nu vor fi perduți cu totul pentru Italia. Români și Italianii n'au numai origine comună și limbi care se asemănă; au și mari interese comune, care se vor desvolta mai bine când cele două națiuni sorori se vor cunôsce mai de aprôpe. Italianii românisați vor servi tot interesul italo-român; ei vor fi demni de noua lor patriă, precum erau de cea vechiă. Eu sper că presa și comitetele vor desvolta și popularisa aceste idei, vor pregăti a treia colonizare italiană în România, spre onorea și în folosul ambelor națiuni.

Vă rog, d-le redactor, să publicați în Românul aceste rânduri.

Marcu Antoniu Canini.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiu, 4/16 Septembrie. (Dela adunarea comitatensă). Adunarea generală a comitatului Sibiu, ce s'a ținut astăzi a fost puțin numerosă. Scaunele, pe care obicinuesc a ședé Români, erau mai tôte neocupate, cu atât mai îndesuită însă era masa amplioaiților comitatensi. Cu două cestiuni principale s'a ocupat adunarea de astăzi: cu strămutarea reședinței pretorului dela Cislădie la Tălmăciu și cu clădirea unei case comitatense. Despre cestiunea primă, strămutarea reședinței pretorului dela Cislădie la Tălmăciu, s'a desvoltat o desbatere animată. Comitetul permanent a recomandat adunării a nu strămuta reședința pretorului din cestiune, fiindcă nu este nici o causă binecuvântată, și a dovedit cu date pozitive că tôte comunele acestei preturi graviteză în tôte afa-

cerile lor la Sibiu. Considerând deci interesul administrativ numai Sibiului ar pute fi reședința acestei preturi. De ôre-ce însă ministrul a pretins, ca reședința să fie în cercul pretorial însuși, comuna Cislădie întrunesce relativ mai bine condițiile unei reședințe pretoriale, căci comunele în nemijlocita apropiere a Cislădiei nu numai că forméză majoritatea populațiunei acestui cerc pretorial, ci ele au și cele mai multe afaceri. Așa d. e. comitetul permanent a arêtat prin cifre, că comunele Rășinari și Cislădie au luat un număr îndoit de paspôrte decât tôte celelalte comune la oaltă. Pentru aceste două comune, cele mai impopulate și cele mai avute, Tălmăciul este preste mână. Comuna Sadu, care, după cum a șis deputatul Hannia, susține o comunicațiune așa de vie cu Cislădia, cum pôte nu se mai susține între alte două comune în tôte Europa; graviteză mai mult la Cislădie decât la Tălmăciu. Comitetul permanent a mai arêtat, că Tălmăciul și din alt punct de vedere nu este potrivit pentru reședința unui pretor, de ôre-ce acesta comună are numai o singură casă, ce ar fi aptă pentru primirea oficiului pretorial. Dacă stăpânul acelei case n'ar fi aplecat ași închiria casa, oficiul pretorial ar rămâne pe stradă. În contra propunerii comitetului permanent a vorbit dep. Ilie Măcelariu dicend, că cauza principală pentru sus-

ținerea reședinței pretoriale în Cislădie nu este interesul administrativ, ci singur numai voința majorității acestei adunări. Căci afară de trei comune, Cislădie, Rășinari și Cislădiară, tôte celelalte cer Tălmăciul ca reședință. Nu numărul paspôrțelor decide locul reședinței; că dacă ar fi așa numai Rășinariul ar pute fi reședința acestei preturi. Domnul Măcelariu închee, susținend propunerea vice-comitetului pentru strămutarea reședinței pretoriale dela Cislădie la Tălmăciu. Pentru propunerea comitetului permanent a vorbit Klein și Arz de Straussenburg. Pe dep. Măcelariu l'a spriginit dep. Hannia, care dice, că unii, cari locuesc în California ar pute susține, că Cislădia este mai aptă pentru reședința pretorului decât Tălmăciul, dar nu acei, cari cunosc tot petecul de loc în acesta pretură. Totdeodată își corigă espresia, când a șis, că nu mai sunt în Europa alte două comune cu o comunicațiune așa de vie între sine, ca Sadu și Cislădia: a voit să dică nu Europa, ci Ardél. Adunarea primesce cu mare majoritate propunerea comitetului permanent.

Cu privire la clădirea unei case comitatense în Sibiu se hotăresce, a crea un fond spre acest scop. Fondul se va forma prin o aruncătură de 2 cr. pentru fie-care florin de dare, care se plătesce pe teritoriul comitatului. Clădirea casei va costa 100,000 fl. și orașul Sibiu pune gratis la dispoziție „Soldișul,“ care loc l'a dăruit odată erariului pentru clădirea unui edificiu de finanțe.

Protocolele Congresului din Berlin.

Protocolul Nr. 10.

Ședința din 1 Iuliu 1878.

(Urmare).

Caratheodory-Pașa cetesce propunerile următoare:

„1. Tributul actual al României va fi capitalizat și suma va fi vârsată în tesaurul otoman într'un termen de...“

„2. România va suportă o parte din datoria otomană proporțională cu veniturile teritoriului ce i va fi definitiv anecsat.“

„3. Pentru tot teritoriul cedat, România este substituită drepturilor și obligațiunilor Sublimei Porți în ceea ce privește antrepriesele de lucrări publice și altele de acelaș fel.“

Președintele observă, că Congresul nu pôte discuta aceste cestiuni în ședință plenară, și Congresul decide trâmterea propunerilor d-lui prim-plenipotențiar al Turciei la comisiunea de redacțiune.

Caratheodory-Pașa, avend în vedere cestiunea de îndemnitate indicată în 1-iul aliniat al articolului V din tratatul de San-Stefano observă, că articolele tractatului, nefiind acceptate ca obligatorii de România care, prin urmare nu pôte reclama beneficiile stipulate de ele, ar trebui să se supprime clausele eventuale înserate în favoarea ei. Aceea a îndemnității este din acest număr precum și aceia a drepturilor Românilor în imperiul otoman. Escelența Sa cere dară, ca articolul V să fie redus la prima frasă adevărată: „recunoscerea independenței principatului.“

Lordul Salisbury aprobă acastă propunere și președintele crede, că în adevăr aceste cestiuni particulare, ne făcend nici cum parte din obiectul discuțiunilor Congresului român de desbătut între Turcia și principatul român.

Congresul decide că finele 1-iului aliniat al articolului V este suprimat.

Un schimb de idei are loc asupra celui de al doilea aliniat între lordul Salisbury, D. Desprez și comitetele de Saint Vallier, din care rezultă, că scopul acestei dispozițiuni ar fi de a asigura beneficiul jurisdicțiunei și protecțiunei consulare supușilor români din imperiul otoman. Înalta Adunare este de părere de a lăsa acest aliniat pe sêma comisiunei de redacțiune.

Congresul trece la cestiunea Muntenegrului.

